

ГЕТЬМАН З. О., ЗАВОРОТНА К. О.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ІСПАНСЬКА МОВА ТА ІСПАНСЬКЕ РОЗМОВНЕ МОВЛЕННЯ В КОНТЕКСТІ ІНФОРМАТИКИ

Статтю присвячено дослідженню впливу новітніх технологій на сучасну іспанську мову і деякі можливі реалізації її системи у віртуальному комунікативному просторі.

Ключові слова: контекст, комунікативний простір, іконічний знак, комп'ютерний жаргон, розмовний стиль, розмовні чинники, Інтернет.

Статья посвящена исследованию влияния современных технологий на современный испанский язык и некоторые возможные реализации его системы в виртуальном коммуникативном пространстве.

Ключевые слова: контекст, коммуникативное пространство, иконический знак, компьютерный жаргон.

The article investigates the influence of new technologies upon present-day language and some ways of development realization of its system in the Internet.

Key words: context, communicative framework, iconic sign, computer slang.

У сучасному мовознавстві акцент досліджень переноситься з формальної структури мови на структурно-семантичну організацію мовних одиниць у соціальній інтеракції. Такий підхід впливає із суб'єкт-суб'єктних відносин, суб'єкт-суб'єктної взаємодії і пов'язаний з проблематикою загальної психології, теорії мовленнєвої діяльності. Отже, будь-яке спілкування передбачає інтерсуб'єктну комунікацію: мовленнєва комунікація взагалі пов'язана з принципом діалогічного мовлення (ідея М. М. Бахтіна). Конвенція мови у мовленні здійснюється як перехід віртуальних концептів у концепти конкретних мовленнєвих феноменів.

Дослідники Інтернет-спілкування звичайно розділяють форми спілкування в Інтернеті за ступенем їх інтерактивності. Найбільш інтерактивними осередками спілкування вважаються чати і ICQ, найменш інтерактивними – e-mail і телеконференції. У телеконференції і при спілкуванні за допомогою e-mail спілкування відбувається в режимі off-line, на відміну від чата і ICQ, де комуніканти спілкуються on-line. Стиль комунікації в інтернеті має ряд особливостей. Зокрема, на виникнення особливого стилю комунікації впливають такі фактори, як анонімність відсутність безпосереднього зорового або слухового контактів, швидкість передачі інформації. Це приводить до виникнення

особливого виду мовленнєвої діяльності, в якій розмовне мовлення має два варіанти письмово-графічний і усний (І. П. Біскуб). Отже, інтерактивність, з одного боку, як текстова категорія реалізується експліцитно або імпліцитно залежно від форми спілкування у віртуальному комунікативному просторі. З іншого боку, специфічна позамовна комунікативна ситуація обумовлює наявність мовленнєвих феноменів, які впливають на систему будь-якої мови.

Сучасна іспаномовна спільнота занепокоєна використанням іспанської мови в засобах масової комунікації, зокрема впливом на неї новітніх технологій: часто мова зазнає спотворення через окремі слова і словосполучення, в основі яких лежить віртуальний концепт галузі інформатики, утворюючи своєрідну метафору: *Tengo el chip cambiado (se dice cuando no se tiene claridad mental)* Сьогодні вплив інформатики на мову дуже відчутний, і не тільки у науково-технічній комунікації, а і в повсякденній. Неточності та помилки у трактуванні семантики лексичних одиниць мови інформатики у повсякденній комунікації призводять до “забруднення” іспанської мови та її спотворення. Так, лексема *comando*, яка з’являється на екрані монітора (*lenguaje de comandos* < англ. *command language*) не має нічого спільного з концептом *command* і у перекладі з англійської мови означає *orden*, тобто у цьому випадку маємо так званих *falsos amigos de la traducción*. Існуюча сьогодні в інформатиці тенденція до іспанізації базується в основному на двох джерелах: це англійська і французька мови, наприклад: *linicar* < англ. *to link*, *ordenador* < фр. *ordinateur*. Процес іспанізації торкається багатьох лексичних одиниць та їх омонімів, наприклад, *computador (computadora)* і *ordenador*, сфера вживання яких визначається територіальною диференцією та соціальною стратифікацією іспанської мови. Новітні технології впливають на зростання полісемії: вони збільшують семантичний обсяг існуючих лексем: пор. значення слова *instrucción* в галузі освіти та інформатики: *enseñanza* на протилежності *repertorio de instrucciones de una computadora*.

Академік В. В. Виноградов у загальній теорії стилістики неодноразово наголошував на варіативності мовних одиниць в їхній мовленнєвій реалізації та сполучуваності в мовленнєвих зразках різного типу: “У стилістиці мовлення виступають не тільки нові ознаки і структурно-семантичні відтінки мовних одиниць, але і нові мовленнєві одиниці, а також нові принципи сполучуваності мовних і

мовленнєвих одиниць і нові композиційні системи мовлення” [1]. Наведений постулат відомого мовознавця і сьогодні не втрачає свого теоретичного значення і пояснює динамічні тенденції щодо функціонування мовних одиниць у сучасних композиційних системах мовлення, які утворюються і знаходять своє місце у комунікативному Інтернет-просторі.

Виникнення багатьох мовних формул і графічних знаків, прийнятих при спілкуванні в мережі, пов’язане з бажанням наблизити письмову мову до усної, а також із прагненням прискорити процес введення повідомлення.

Цим можна пояснити велику кількість скорочень. Для розмовного мовлення взагалі характерний цей спосіб словотвору, але в письмовому варіанті комп’ютерного жаргону кількість і частотність вживання слів, утворених за допомогою скорочень, особливо велика, наприклад:

...era tu avatar, que me dá reparo cada vez q lo veo, cargado con ese trozo de artilugio y que no lo dejas ni de dia ni de noche :-0
[<http://www.tadforo.com/en-tadforo-hay-la-ostia-de-santos-t58256.html>]

si azucena quiere darse de alta de nuevo create una nueva cuenta para ella y le doy los datos (luego q cambie la clave y listo)
[<http://www.vegazone.com/phpBB2/viewtopic.php?t=3831>].

Мережеві повідомлення можуть значно відрізнятися одне від одного за характером використання мовних засобів. В одних випадках мова перенасичена жаргонною лексикою, різними спеціальними знаками, а в інших – досить коректна, стилістично нейтральна [2].

Osea., yo no soy pij@.

... lo bueno nos gusta a casi tod@s. Un saludo :-)
[<http://www.tadforo.com/osea-yo-no-soy-pij-t58145.html>]

Виникнення комп’ютерних мереж, особливо глобальної мережі Інтернет, з’явилося своєрідним консолідуючим фактором для людей, що користуються комп’ютерним жаргоном. Можливість спілкування між однодумцями, розділеними територіально, приводить не тільки до більш широкого поширення комп’ютерного жаргону, але й до визначення його “нормалізації”.

Можливість спілкування в мережі, у свою чергу, визначила особливість комп’ютерного жаргону, що відрізняє його від більшості інших професійних і групових жаргонів, – це існування поряд з усною формою специфічного письмового каналу зв’язку. Специфіка полягає в

тому, що спілкування в мережі надає можливість не тільки для обміну повідомленнями, але й для діалогів в реальному часі, що наближає його в деякому відношенні до усного спілкування. З'являється навіть спеціальний термін для комп'ютерного жаргону *technobable* від англ. *to bable* – говорити як дитина, лопотати.

Комп'ютерний жаргон виражає навіть певні емоції, які в сухій та лаконічній реальній мережі відтворити майже неможливо. З'являються і графічні “замінники” кінетичних засобів, так звані “смайлики”. Це дуже популярні знаки-пиктограми, створювані за допомогою дужок, двокрапок, тире й інших символів і умовно відображають міміку мовця під час спілкування в мережі, наприклад :?), :?(, ;?), :?, :-), :-(. Іноді використовується скорочений варіант – без “носа” (тире) посередині :), :(. Звичайно, “смайлики”, на відміну від реальних мімічних рухів, створюються навмисно й частіше привносять у спілкування ігровий елемент, ніж містять значеннєву інформацію.

Jajaja! Espero encontrarme algun dia algo así XD
[<http://www.tadforo.com/propaganda-de-la-pepsi-t58240.html>].

До таких “ігрових” умовностей можна віднести і евфемістичні заміни нецензурних виразів у вигляді набору різних символів, наприклад: @#\$!@#\$!# або !@#\$%^&.

Отже, іспанська мова як засіб комунікації адаптується до нових технологій і до нового часу. Вона виявляється гнучкою відкритою до новоутворень системою в контексті інформатики з огляду на її спрощення та експресивний потенціал. Разом з тим знаходиться під значним впливом англійської мови щодо словотвірних і семантичних процесів. Іспанське розмовне мовлення реалізується в комунікативному віртуальному просторі в конкретних мовленнєвих феноменах усної та письмо-графічної форм.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Виноградов В. В.* Стилистика. Теория поэтической речи. Поэтика / Виктор Владимирович Виноградов. – М., 1963. 2. *Архелюк В. В.* Особливості комунікації в мережі інтернет / В. В. Архелюк // Мовні та концептуальні картини світу / відп. ред. Олександр Іванович Чередниченко. – Вип. 7. – К. : КНУ імені Тараса Шевченка, 2002. – С. 600.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

3. <http://www.tadforo.com> 4. <http://www.vegazone.com>